

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πέμπτος

Συνδρομή ἰτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Γανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἰτήσια.— Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὀδὸς Σταδίου, 6.

2 Ἀπριλίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΑΝΔΡΕΟΥ ΛΟΝΤΟΥ

Ανδρέας Λόντος

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΛΟΝΤΟΥ

Ὁ Ἀνδρέας Λόντος ἦτο γόνος οἴκου ἐκ τῶν διαπρεπεστάτων τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ ἐκ τῶν ἰσχυροτάτων στύλων τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, ὁ πρὸς ἣν ἔρωσ κατέκαιεν ἐκ νεότητος τὴν καρδίαν αὐτοῦ «Φιλοξενηθεὶς, λέγει ὁ Βάϊρον, τὸ 1809 ὑπὸ τοῦ Λόντου ἐν Αἰγίῳ, εἶδόν αὐτὸν, μικρὸν μὲν τὸ σῶμα, κρύπτοντα ὅμως ὑπὸ ἐπιφάνειαν μείρακος νοῦν πρεσβύτου καὶ πνεῦμα ἐξαιρέτου φιλοπατρίας. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐνῶ συνευθυμούμεν, ἀκουσθέντος τοῦ ὀνόματος τοῦ Ῥήγα, ἀναπηδήσας ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἤρχισε νὰ κροταλῇ μεθ' ὀρμῆς τὰς παλάμας καὶ νὰ ᾄδῃ τὸν περιώνυμον θούρειον τοῦ δυστυχοῦς ἐκείνου πατριώτου· «Δεῦτε, παῖδες τῶν Ἑλλήνων.» Ἀκούσας δὲ τις τὸ μέλος καὶ ἐρώτησας τὸν φρουροῦντα Ὄθωμανὸν τί συνέβαιναν, ἔμαθε παρὰ τούτου ὅτι οἱ χριστιανοὶ, ἀνακαλύψαντες νέαν Παναγίαν, ἔχαιρον ψάλλοντες καὶ χορεύοντες».

Καὶ ἐγὼ δὲ ἐγνώρισα αὐτὸν, μείρακιον ἔτι ὦν, ὅτε μετὰ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, τοῦ Ἀσημάκη Ζαΐμη, τοῦ Ἀνδρέου Καλαμογδάрту, τοῦ Παπαλέξη, τοῦ ἐξ Ἀρκαδίας κῦρ Γρηγόρου καὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς, συνελθόντες εἰς τὴν κατὰ τὴν Προποντίδα νῆσον Ἀντιγόνην, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ἀκτῆμονος, διεβουλεύοντο μακρὰν τῶν κρατούντων ὑπὲρ τῆς ἐπαναστάσεως.

Εἰ δὲ καὶ, ὡς εἶπον, ἤμην τότε νεώτατος, τὸ ἦθος ὅμως τῶν προϋχόντων ἐκείνων τῆς Πελοποννήσου ἐχαράχθη ζωρὸν εἰς τὴν μνήμην μου. Ὁ μὲν Παλαιῶν Πατρῶν ἦτο καθάριος, προσηνὴς, ἀστείος καὶ ἐτέρπετο ἐπιδιδόμενος συνεχῶς εἰς ἀλλεῖαν. Καὶ ἐπειδὴ ἠστόχει συνήθως περὶ τὴν ἄγραν, ἐχλεύαζον αὐτὸν οἱ λοιποὶ, ὁ δ' ἐμὸς πατήρ καὶ δι' ἀρχαίων ἰάμβων ἔπεμπεν αὐτῷ παιδίαι χάριν συνταγὰς ἐρμηνευούσας κατὰ Δειπνοσοφιστῆν τὸν τρόπον τῆς ὑφαρτυσίας τῆς ἀθηράτου θήρας.

Ὅπως δὲ ἀντίθετος τὸ ἦθος ἦν ὁ Ἀσημάκης Ζαΐμη. Φορῶν ἔνδυμα ἀσιατικόν, ἔνευε τὴν κεφαλὴν ὑπ' ὀγκῶδες καλπάκιον, κατηφὲς δ' ἔχων τὸ πρόσωπον οὐδέποτε ἠστευεῖετο, ἀλλὰ καὶ οὐδέποτε ἐμειδία. Σπανίως ἤνοιγε τὰ χεῖλη πρὸς ὀμιλίαν, ἀλλὰ καὶ ὅτε διέστελλεν αὐτὰ ἐφαίνετο φοβούμενος μὴ διὰ τοῦ ἔρωτος τῶν ὀδόντων δραπετεύσῃ: πολλὰὶ συλλαβαί.

Ὅμιλητικώτερος δὲ πάντων τῶν λοιπῶν καὶ ἐξαίρετως φιλομειδῆς ἦν ὁ Λόντος· ἠγάπα τὴν εὐθυμίαν, τὰ ἄσματα, τὰ συμπόσια καὶ καθ' ἐσπέραν σχεδὸν καθήμενος πρὸ τῆς πύλης τοῦ μοναστηρίου, προσέτατε τοὺς φοροῦντας φουστανέλλας δορυφόρους αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων, νὰ χορεύσῃν ἄδοντες. Τὸ πατριωτικὸν Κάτω ἔς τοῦ Βάλτου τὰ χωριά, καὶ τὸ ἄλλο, τὸ ἐπικώμιον, Νὰ σᾶς δείξω, βρε παιδιὰ, πῶς τὸ τρίβουρ τὸ πιπέρι τοῦ διαβόλου οἱ καλογέροι, καὶ τὴν ὥραν ταύτην ἀντιλαλοῦσιν εἰς τὰς πρεσβυτιδας ἀκοᾶς μου.

Καὶ τὰ μὲν συμβούλια αὐτῶν ἐγίνοντο κατ' ἰδίαν, διὸ καὶ οὐδεὶς ἐγίνωσκεν ὅποσον εἶχον τὸν σκοπὸν· κατὰ δὲ τὰς κοινὰς συνδιαλέξεις ἀνιστορεῖτο τὸ πάλαι μεγαλεῖον τῆς πατρίδος καὶ ἀνεξήπτετο ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ τῶν περισσώτων.

Ἀλλὰ τὴν ἐνθερμον φιλοπατρίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐξετίμησα κατὰ τε τὴν προπαρασκευὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου καὶ μετ' αὐτήν. Ἐὰν προέκειτο νὰ γίνῃ ἀπλῆ τῶν καθεστῶτων ἀνατροπὴ, ὡς ἐπὶ Ὀκτωβρίου, ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ δὲν θὰ ἦτο δύσκολος· μήπως καὶ τὰ μωρότατα τῶν νηπίων δὲν καταστρέφωσιν ἀκόπως καὶ τὰ περιπλοκώτερα ἀθύραματὰ; Ἄλλ' ἐπιζητῶν τὴν ἀποπομπὴν τῶν Βαυαρῶν καὶ τὴν μετὰστασιν τοῦ πολιτεύματος, ἐπεζήτηε ἐν ταῦτῳ καὶ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως καὶ τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας, τὴν ἐνίσχυσιν τῶν νόμων καὶ τὴν ἀσφάλειαν.

Καὶ ἄλλο δέ τι καιριώτατον ἐπεδίωκε, τὴν ἀναχαίτισιν τοῦ πρὸς τοὺς ἐτερόχθονας μίσους, τοῦ μετὰ τινὰς μῆνας ἀναφυέντος ἐν τῇ Συνελεύσει. Τὸ μῖσος τοῦτο οὐ μόνον δὲν ἠγνόει ἀλλὰ καὶ ἔκτειρεν ὁ φιλόπατρις ἐκεῖνος. Τοῦτο γινώσκων καὶ ὁ προσφιλέστατος αὐτῷ Ἀνδρέας Ζαΐμη, γηνομένου ποτὲ λόγου περὶ κινήματος οἷον τὸ τοῦ Σεπτεμβρίου, πρὸς ὃ ἐβίαζον αὐτὸν πρὸ πάντων οἱ μὴ ἰθαγενεῖς· «Ἐύκολος, ὑπέλα-